בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תפ"ה

פרשת
וישלח
תשפ"ה

ניתן לשמוע את השיעור בקו החדש:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **וישלח**, פרשה של לימוד חי לאדם, איך שיש לו כוחות נפלאים להתמודד עם כל הניסיונות שיש לו בחיים, הן מצד עצמו, הן מצד היצר־הרע השוכן בקרבו, והן מצד שונאים ואויבים הבאים לקראתו, שזה ניסיון תמיד ויום-יומי שיש לאדם, שאדם מוצא את עצמו ב'שדה־קרב' של מלחמה מול היצר־הרע וחילותיו, וכן עם בני־אדם העומדים נגדו לבטלו מהתעוררותו והתלהבותו, שבאמת זוהי מלחמה יותר קשה ממלחמת היצר, וכמו שרבינו ז"ל אומר (שיחות הר"ן, סימן פ), שבני־אדם הם יותר מונעים מהיצר־הרע; למה? כי יצר־הרע יש לאדם כפי 'כוחו', היינו כפי הנשמה הקדושה והטהורה שיש לאדם - שהוא נולד עם כוחות הנפש גדולים, ואם הוא יזכה להתגבר על יצרו - הוא יגיע לדברים יפים.

כי כל אחד נולד עם כוחות נפלאים לעשות הרבה דברים טובים בזה העולם, וכמו שרבינו אומר בפירוש (ליקו"מ ח"א סי' קפח) על המובא בגמרא (נדה ל.) שמלמדים לתינוק את כל התורה כולה לפני שיוצא לאוויר העולם, אומר רבינו שלא מלמדים אותו רק את התורה, אלא גם את כל ההשגות והמדרגות וכלל הדברים שהוא יכול לזכות ולהגיע אליהם בזה העולם - את הכל מראים לו, ואח"כ לוקחים את זה ממנו.

ובכלל צריכים להבין את העניין הזה של לידת האדם לזה העולם, דהנה איתא בתחילת הספר הקדוש **'מגיד מישרים'**

[למרן ה'בית יוסף' - ר' יוסף קארו, בעל השולחן־ערוך[א]], שהמגיד אומר למרן: ומה שאתה שואל תמיד על מה שמובא בגמרא (ערובין יג:) פלוגתא האם טוב לו לאדם שנברא, או יותר טוב שלא היה נברא, ולמסקנה אומרת הגמרא: 'נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו' וכו', מה הפירוש כאן? אם טוב לו שלא נברא, למה באמת נברא?...

ובעצם, רבינו בעצמו ג"כ שואל את השאלה הזאת - בליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ל"ט, ומסביר רבינו בזה, שהעניין הזה של 'טוב שלא נברא משנברא', זה מצד גשמיות העולם הזה, וכלשונו: **'ובודאי אין הדברים נאמרין כי אם בעולם הזה, שכפי צרות עולם הזה והיסורין, שסובלין בני אדם בזה העולם כל אחד ואחד, בודאי היה טוב יותר אם לא היה נברא כלל'** - מצד הגשמיות - יותר טוב שלא היה נברא האדם... **'אבל בעולם הבא'** - מחמת מה שאדם יכול לזכות בעוה"ב, **'בודאי טוב יותר מה שנברא, כי על ידי זה דיקא באין אל התכלית, וגם אפלו בעולם הזה - 'יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא'** (אבות פרק ד)'; עכ"ל רבינו שם.

ממשיך המגיד ואומר למרן ה'בית יוסף': 'התירוץ שחשבת על זה - נכון הוא, והנך צודק בזה'. ומה התירוץ? שאם אדם לא היה נברא בזה העולם ונכנס בכל הניסיונות וההתמודדויות שיש לו בחיים, אז אפילו אם נשמתו היתה נשארת בעולם העליון - שבאמת מה יותר טוב מזה?... בשביל מה - לכאורה - להיכנס לכל הניסונות של זה העולם? ישנה נשמה קדושה המוכנה כבר מראשית הכל, ואיתה נשאר בעולם העליון - וזהו... אך אם יהא כך, **'לא תוכל להסתכל בפני השכינה'** (כך הלשון שם בספר מגיד מישרים).

מה הכוונה? זהו כלל גדול שאנחנו מזכירים הרבה, ומקור הלשון הוא בירושלמי (מסכת דמאי): עני שמקבל מתנה, למשל: הוא קיבל אוכל ממישהו, אז הוא שמח מאד - 'ב"ה יש לי מה לאכול'... אבל הוא מתבייש להסתכל בפנים של הנותן, מדוע? 'כי ב"ה אכלתי ושבעתי, אבל לא

א. הספר הזה הוא הפלא ופלא, ורובו ככולו נכתב בלשון תרגום מאד קשה (היום הדפיסו את זה כבר עם תרגום ללשון־הקודש, כי רובו לשון ארמית), ובו מובא דברי מגיד מן השמים שהתגלה למרן ה'בית יוסף'. בספר הזה יש תאריכים - כמו 'יומן', ואף כתוב אם זה ביום או בלילה, וכן התאריך ולפעמים גם השעה - בוקר או ערב. בהרבה קטעים, שהמגיד התגלה אליו הוא אמר לו שזה מחמת 'המשניות שאתה גורס תמיד', ואכן רואים מהספר הזה שמרן ה'בית יוסף' היה גורס משניות בתמידות, ולפעמים אפילו שלושים או ארבעים פרקים בבת־אחת! ובאמצע שהוא גרס משניות - מתוך הפה שלו התחילו לצאת דיבורים שהמגיד מן השמים דיבר בתוכו [בבחינת 'שכינה מדברת מתוך גרונו'] זה פלאי פלאים! לא מדברים פה מ'סתם סיפורים', זה מרן השו"ע שאנחנו חיים על פיו!
אגב, והמגיד הבטיח לו באחד מן הקטעים 'אתה תזכה לחבר כזה חיבור שכל בית ישראל יתנהגו לפי הספר הזה' - הוא הבטיח לו שיזכה לחבר את השו"ע. וגם לפעמים הוא נותן לו מוסר - 'אכלתי יותר מדאי', 'ישנתי יותר מדאי', 'ואעפ"כ באתי אליך לעורר אותך בתשובה'...

עמלתי בשביל זה, וזאת בושה לי לקבל כך מתנת חינם'... והעניין הזה מְכֻנֶּה בלשון **'נהמא דכיסופא'**, פירוש: **'לחם מבויש'** ('כיסופא' בלשון תרגום הוא 'בושה'], כי כן הוא כשאדם מקבל צדקה או איזו נתינה - ללא שום עמל.

אגב, בעניין זה של קבלת צדקה ממישהו, רביז"ל אומר בפירוש (ספר המידות, אות צדקה, סעיף יג): **'צָרִיךְ לְהַחֲזִיק טוֹבָה לַנּוֹתֵן, וְאַל תֹּאמַר שֶׁלֹּא נָתַן לְךָ מִשֶּׁלּוֹ'**; ובעצם בסעיף הזה תלוי כל השכר של האדם בחיים, כי יש טבע אצל בני־אדם, כשקיבל טובה ממישהו - הן טובה גשמית, והן טובה רוחנית, או שניהם ביחד... ואדם פתאום נעשה צדיק גדול... הוא טוען: 'הכל מן השמים... אמנם אתה נתת לי את הצדקה, אבל הכל מן השמים... הקב"ה שלח אותך'... ואפילו ברוחניות זה קורה הרבה, שהנה ישנו צדיק שמסר נפשו לקרב אותך להקב"ה, ובאמת התקרבת אל הקדושה - רק אתה יודע מאיפה יצאת... יכולים מאד להטעות אנשים, להתלבש עם חליפה יפה וכו' ובקל מאד חושבים שאתה כבר צדיק גדול, אבל אדם צריך 'להכיר את מקומו' - אתה מכיר מאיפה הגעת... את זה רק אתה יודע... אבל ב"ה התחלת להחזיק מעמד ולהתחזק, ואף הגעת למקום טוב - התחלת ללמוד תורה, ונעשית באמת מתמיד גדול, וזכית ללמוד ב'סדר־דרך־הלימוד'[ב], **אל תשכח שמישהו קרב אותך!**

הרי היית מונח בבור עמוק מאד, ואתה יודע היטב היכן... וב"ה עלית משם, והלבישו אותך בבגדים יפים וכו', ועכשיו אפילו אתה בעצמך יכול להשפיע על אחרים, אתה מה קורה? שהוא אומר: 'וכי האדם הזה קרב אותי? מה פתאום?!'... זה עוד טוב כשהוא אומר **'זה היה שליח מן השמים'...** - לפחות הוא מודה שהיה פה מישהו שקרב אותך, ולא מכחיש את זה... אבל גם אם טוען 'זה שליח מן השמים, אין לי מה להכיר טובה', הרי אתה כפוי טובה! הוא אמנם שליח מן השמים, אבל מי הסתכל עליך?! היית כ"כ מלוכלך, גועל נפש! אף־אחד לא רצה להסתכל עליך! והצדיק הזה **כן** הסתכל עליך, ולא רק 'הסתכל' אלא הוא ממש **לא הסתכל על כלום** אלא טיפל **בך**, רחץ אותך והלביש אותך בבגדים חדשים לגמרי...

שזה מה שהצדיקים עושים לקרב בני־אדם, ואת זה אף־אחד לא מבין, כמה ביטול זמן יש לו להצדיק, וכמה הוא צריך להוריד את עצמו ולשמוע את כל

[ב]. אדם שלא מטעה את עצמו, והוא הולך כפי ה'סדר־דרך־הלימוד' של רבינו, הוא יכול לזכות ללמוד את כל התורה כולה! פשוטו כמשמעו! רבינו לא סתם 'מספר לנו סיפורים', אם מסתכלים בשיחות הר"ן (סי' עו) ורואים מה רבינו גילה שאדם יכול לזכות 'בשנה אחת' - הלוואי שבכל משך החיים נזכה לסיים את כל זה... - רבינו כולל שם את הכל: תנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי, תוספתא. (הגמרא עם הרי"ף והרא"ש - כך אומר רבינו בפירוש... הנה זכינו ב"ה לסיים את הש"ס, אדם צריך לזכור שיש לו עכשיו את הרי"ף והרא"ש, זה נמצא בסוף המסכתות שבש"ס, אדם יפתח וילמד... רבינו ביקש את זה! הנה אתה גורס - תגרוס את הרי"ף והרא"ש...), זוהר ותיקונים, כל המדרשים, רמב"ם, טור ושו"ע, הכל! כל הספרים!

הדברים של בני-אדם, ובפרט כשמגיע לעניינים של שלום־בית וכו' - זה לא דבר פשוט... דוד המלך אמר על עצמו (ברכות ד.): **"אני ידי מלוכלכות בדם ושפיר ובשליא לטהר אשה לבעלה"**, ורבינו אמר בפירוש זאת על עצמו - **'זה מה שאני עושה'**, אמר רבינו, כי זו עבודת הצדיקים - שידיהם ממש מלוכלכות בדם ובשפיר ובשליא, הכל כדי "לטהר אשה לבעלה" - **שיהיה שלום־בית!** הוא צריך לשמוע את כל הסיפורים וכו', והכל בשביל תכלית אחת - שיהיה שלום־בית! זה הכי חשוב!

על שלום־בית הקב"ה אומר: **'יימחה שמי על המים כדי לעשות שלום בין איש לאשתו'**, זה הכי חשוב - שיהיה שלום! הקב"ה 'תמחק את שמי על המים' - "מחיקת השם", שזו העבירה הכי חמורה, חלק מעשרת הדברות: **"לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹקֶיךָ לַשָּׁוְא"**, והקב"ה אומר **'אם זה יביא לכם שלום־בית - תמחק את השם שלי, זה בסדר, אל תדאגו... העיקר שיהיה שלום־בית!'...** למה? כי כשיש שלום־בית - אז יאיר השם של הקב"ה בתוך הבית באור כזה שאף־פעם לא 'חלמו' על זה בחיים שלהם! אז הם עשו **'יְרִידָה לְצֹרֶךְ עֲלִיָּה'** - עכשיו באמת מוחקים את השם, כי לפעמים כדי להגיע אל העלייה הזאת - להיות דבוק בהקב"ה, צריכים לעבור דברים קשים עד שמגיעים לשם, וזה בחינה של **'מחיקת השם'**, אבל לבסוף - אם אדם מחזיק מעמד, והוא באמת מקורב לצדיק, והצדיק לימד אותו איך אפשר באמת להפוך את הכל אל הקדושה, אז מה שהיה מקודם בגדר **'מחיקת השם'** - זו היתה **'מחיקה על־מנת לכתוב'**...

אנחנו מוצאים בהלכות שבת, שאם אדם מוחק דבר-מחיקה לשם קלקול - הוא לא חייב במלאכה דאורייתא, וכדאיתא במסכת שבת, שמחיקה צריכה להיות 'על־מנת לכתוב', למשל: נפלה איזו טעות בכתיבה, ואדם מוחק את זה, והכוונה שלו לכתוב משהו חדש - זוהי מלאכה דאורייתא, אבל אם מוחק בשביל לקלקל - זה לא מדאורייתא, וכן הוא לעניינינו: כשמדברים על 'מחיקה' בשלום־בית - שהקב"ה אומר 'יימחה שמי על המים', לא מדברים על מחיקה מוחלטת, אלא **'מחיקה על־מנת לכתוב'**, שהנה עד עתה השם הזה היה כתוב לא כ"כ מפואר ויפה, ועכשיו מוחקים כדי לעשותו נאה ומהודר!

בהלכות ספר תורה (שו"ע חלק יו"ד) מובא, שאם סופר סת"ם כתב **שם השם** בלי כוונה, היינו שהוא לא אמר **'לשם קדושת השם'**, אין הקדושה חלה על זה, ופסול הוא. ועל כן צריכים להיזהר בזה מאד - לקחת סופר ירא שמים, ולא מספיק שיש לו 'כתב יפה'... - יש סופרים שיש להם כתב באמת יפה, כמו מחשב... ואמנם בחיצוניות זה יכול להיות יפה מאד, אבל ממי קנית את זה? מאדם ירא שמים שהוא יודע הלכה ונזהר במה שצריך?... אלו דברים שאף־פעם לא תדע האם יצא כשר או לא... הנה קנית תפילין - שלפעמים זה יותר חמור מספר תורה לגבי הרבה הלכות - ואתה רואה ממש

אותיות יפות, אבל איפה היתה המחשבה של הסופר? האם הוא אמר 'לשם קדושת השם'? הוא קידש את השם?... ידוע על צדיקים שהיו סופרים, והיו הולכים לטבול לפני כל שם שכתבו! ולכל הפחות מובא שלא ייגש סופר סת"ם לכתיבת סת"ם לפני טבילת במקוה באותו היום לכל הפחות - זו קפידא מאד גדולה אצל כל הצדיקים! לטבול לפני כל שם - זו מדרגה גדולה, אבל לכל הפחות באותו היום בבוקר, או לפני שהתחיל לכתוב - ילך לטבול, וכך הוא כותב בטהרה! ובנוסף, יזהר לפני כל שם שכותב לומר 'לשם קדושת השם', ולכן צריכים סופר ירא שמים, ולא רק שיש לו כתב נפלא - שזה רק 'חיצוני', אבל מה 'בפנים'?!... צריך שיהיה בקדושה! שיזכה לכתוב את **שם השם** בפאר ויופי, בקדושה וטהרה!

ועפ"י זה נבין את מה שהקב"ה אומר **'יימחה שמי על המים'**, שהנה אמנם היה כתוב מקודם שם השם אצלכם בבית, כי זכיתם להתחתן ב"ה, ואתם נזהרים בכל ענייני ההלכה - בטהרת הבית וכו', אבל לא כ"כ בתכלית הפאר והיופי... 'שם השם' שאצלכם בבית הוא לא כ"כ כמו שצריך להיות... והנה באת אל הצדיק, והוא לימד אותך את כל הלימודים הקדושים, ולפעמים מגיע ענין של 'מחיקת השם', כי הצדיק מבין שהשם שכתוב אצלכם בבית - זה לא כ"כ מהודר... ישנו שם השם, אבל זה לא כ"כ בכוונה הרצויה... ולכן הוא נכנס בדברים שונים, וזה גורם מחיקה, ומהי 'מחיקה'? שיש מחלוקת, וכל מיני טענות שונות - הוא אומר ככה, והיא אומרת ככה, וישנה מהפכה שלימה, והצדיק שומע וסובל וכו' - והוא מרגיע! הוא מיישר ומאחד! ועכשיו כותבים **'ספר חדש'**!

ודברינו עתה מרומזים הרבה בדברי רבינו בליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ל"ב, שרבינו שואל שם שאלה [שהמגיד טירהאוויצע שאלו]: איפה כל הספרים שכתבו כל הצדיקים? ואמנם 'לֹא אַלְמָן יִשְׂרָאֵל' (ירמיה נא, ה), וב"ה ישנם ספרים לאלפים ורבבות, אבל היכן הם כל הספרים של האבות הקדושים - אברהם, יצחק ויעקב, וכל צדיקי הדורות - התנאים והאמוראים? הרי כולם חידשו חידושי תורה, ומה קרה לכל הספרים הקדושים?

אומר רבינו שם, שהספרים האלו נמחקו מן העולם כדי להטיל שלום־בית בין איש לאשה; מסביר רבינו, דהנה כנגד הספרים הקדושים - יש המון ספרי פסול, כפירות ואפיקורסות רח"ל, ואם היה נשאר אפילו 'עלה' אחד מן הספרים האלו - היה מזיק מאד מאד, כי לטומאה יש כח גדול לפעמים יותר מן הקדושה [טומאה אין עליה שום מעצור, וזה ניסיון גדול! לפעמים דיבור אחד של אפיקורסות, רחמנא ליצלן, יכול להרוס את האדם לגמרי!], וצריכים למחוק אותם מן העולם, ועל כך ישנה התנגדות של היצר הרע - 'מדוע מוחקים אותי?'... על כן מן השמים עושים כמו 'תרגיל': 'בסדר, אנחנו נמחק את ספרי הקדושה' - ועל זה בוודאי היצר הרע מסכים...

'אבל עם זאת מוחקים את ספרי הטומאה שלך!'... עושים "דיל" עם היצר הרע... ולכן אין בידינו את כל הספרים הקדושים הנ"ל, כי בכח זה מחקו את כל ספרי אפיקורסות.

אומר רבינו: וכל זה כדי שיהיה שלום־בית בבית ישראל, וזה בדיוק העניין שאנחנו מדברים, שהקב"ה אומר 'תמחק את שמי, כדי לעשות שלום־בית בין איש לאשה'; כי זה אותו ענין, שאומרים: **'למחוק את השם? הלא עוון גדול הוא'...** אך כן הוא, שצריכים עתה **באופן זמני** למחוק את השם, כדי שיהיה **שלום־בית**!

והעניין של **'מחיקת השם'** הוא כלליות העניינים שעוברים עד שיש שלום־בית אמיתי - שהצדיק צריך לרדת לכל מיני דברים לא נעימים, לשמוע ולטפל בדברים אלו, שהכל זה בבחינת 'מחיקת השם', אבל אח"כ באים וכותבים כזה **שם חדש** יפה ומהודר מה שלא היה כלל וכלל לפני־כן...

והלשון של רבינו בתורה ל"ב זו, היא לשון מעוררת מאד לכל אדם שצריך לכסוף ולהשתוקק לזה ולבקש מהקב"ה על זה, רבינו אומר שם שצריך לעשות שלום אצל **"הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ"** כדי שיהיה להם שלום־בית אמיתי... שהנה הגבר הוא איש כשר מאד - הוא באמת אדם טוב וצדיק, והאשה כשרה מאד וצדיקה, וגם אצלם - אומר רבינו - יש ענין של 'שלום־בית', כי לפעמים יש ענין של 'קנאה' ביניהם וכו', אבל הקנאה הזאת היא **'קנאה בשביל אהבה'**, שרוצים שתהא אהבה שלימה, ומקפידים שלא יהא שום הפרעה לזה, אך חבל שיהא בדרך של מחלוקת... למה שיהיו מריבות בין **"הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ"**?... ועל כן - אומר רבינו - מוחקים את הספרים הנ"ל, והצדיקים מורידים עצמם בשביל זה, הכל כדי לדאוג שיהא 'שלום־בית' בין **"הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ"**!

והלשון הזאת של רבינו - **"הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ"** - מעוררת מאד, שתיכנס באדם תשוקה: **הלוואי שבבית שלי יהיה 'שְׁלוֹם הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ'! הלוואי שיוכלו להגיד עלי דבר כזה!** ואם אדם יזכה באמת להתקרב לצדיקים, ולשמוע את מה שהם מלמדים אותנו, יוכל לזכות להגיע לזה...

זה העניין של **'מחיקת השם'**, שעושים את זה כדי שאדם יזכה לכתוב את הכל מחדש.

הגענו לדבר מכל זה, כי התחלנו לומר שהנה אדם מגיע לזה העולם, והוא תמה: 'מה חסר לי פה? היה לי הכי טוב בעולם העליון, לא היה חסר לי כלום'... **אבל מה שהיה לך בעולם העליון ולא היה חסר לך כלום - זה בגדר 'נהמא דכיסופא' ['לחם מבויש']!**

ובזה אנחנו חוזרים לדברי מרן ה'בית יוסף' בספרו מגיד מישרים, שהמגיד מן השמים אמר לו: אתה צודק במה שחשבת: 'אם לא הייתי בא לזה העולם, והייתי נשאר בעולם העליון, לא הייתי יכול להסתכל בשכינה הקדושה מרוב הבושה'... כי 'גילוי שכינה' זו המדרגה הכי גדולה שאדם יכול לזכות - שהשכינה

הקדושה תתגלה אליו, הוא תמיד רואה את ה'גילוי שכינה' - בכל עת! ואם אדם לא היה יורד לזה העולם, ולא היה עובר ניסיונות בחיים שלו, הוא לא היה יכול אף-פעם להגיע אל ה'גילוי שכינה' הזה! [ומסביר שם, שזהו הכתוב אצל משה רבינו (שמות ג, ו) "וַיַּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו" וכו', כי דבר שמתגלה לאדם בפתע פתאום - הוא מתבייש...].

ועל זה מורידים את האדם לזה העולם, לתכלית הארציות והגשמיות, ויש לו ניסיונות הרבה בחייו, וכבר בעת לידתו - הנה הוא שכח את כל התורה כולה... הוא שכח את כל מה שהוא ראה... הוא ראה דברים נוראים ונפלאים, השגות גבוהות, ושכח את הכל, ועכשיו הוא צריך להתחיל מחדש - להתייגע ולחזור אל הכל מתוך יגיעתו, ומה הוא מרוויח? שעכשיו יזכה להסתכל ולראות את השכינה!

אומר המגיד למרן ה'בית יוסף': זהו התירוץ שחשבת גבי מאמרם ז"ל **'נוח לו שלא נברא'**, ומדוע באמת נברא? תרץ מרן, כי אמנם קשה לו לאדם שהוא נברא, יש לו מלחמות כבדות מאד, אבל כל זה כדי שיגיע אל ה'גילוי שכינה'! **'ובזה אתה צודק'** - אמר המגיד.

וזהו דבר אחד עם דברי רבינו הנ"ל בליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ל"ט, שמצד גשמיות הגוף - בוודאי **'נוח לו שלא נברא'**, כי 'בשביל מה הייתי צריך להגיע לכאן עם כל היסורים, כל הבלבולים, כל הדברים שיש בזה העולם?'... אבל מצד הנשמה - שזה ענין של 'גילוי שכינה' - בוודאי **'נוח לו שנברא'**, כי עכשיו שזוכה להיות כאן בזה העולם, יכול לזכות לדברים יפים מאד!

ובעניין זה הזכרנו לעיל את דברי רביז"ל בספר המידות (צדקה יג): **'צָרִיךְ לְהַחֲזִיק טוֹבָה לַנּוֹתֵן, וְאַל תֹּאמַר שֶׁלֹּא נָתַן לְךָ מְשֻׁלֶּה'**; הנה אדם נתן לך איזו מתנה, דוגמא: הצדיק עזר לך באיזה ענין, נגיד ברוחניות: הוא עזר לך בשלום־בית, הוא עזר לך להתחתן, הרי לא היית אף-פעם מסוגל להתחתן... היית בחור רווק מלא בבלבולים וספיקות וחשבונות שונים, והצדיק עזר לך ולימד אותך 'עזוב את כל השטויות והחוכמות שלך, ותתחתן, ותראה שבעזרת השם יתברך הכל יסתדר!' ואכן זכית. אחר שזכית - אינך מחזיק טובה, ועוד אומר: 'מה פתאום הצדיק עזר לי? הרי "הכל מהשם!"'... פתאום הוא נהיה 'צדיק'... **נכון שהכל מהשם יתברך, אבל אף-אחד לא רצה להסתכל עליך, אף-אחד לא רצה להיות בד' אמות שלך, ומישהו ריחם עליך וקרב אותך!** או שזכה להתחתן - אבל איזה שלום־בית היה לו... השם ישמור... והנה הצדיק עזר לך, ומה אתה אומר? 'הכל "מן השמים"... הכל מהקב"ה... ומדוע עלי להחזיק טובה?'...

והעניין הזה מצוי מאד, שהנה עוזרים לבן-אדם - הן אם זה צדיק שעוזר, או איזה שליח-מצוה, למשל: שדכן שהוא מתווך ומגשר ועוזר לבני-אדם להתחתן, אבל לא מחזיקים טובה... והרי ידוע

ש"פרשה של שידוכים" זה לא כ"כ פשוט, ומי שעבר את זה - יודע... וח"ו שאדם לא יקיים דברי רבינו שם **'צָרִיךְ לְהַחֲזִיק טוֹבָה לַנּוֹתֵן, וְאַל תֹּאמַר שֶׁלֹּא נָתַן לְךָ מְשֻׁלּוֹ'**; הרי דברי רבינו בספר המידות הם **'פסקי הלכות'**! ספר המידות הוא 'שולחן ערוך' למידות ולכל ענייני החיים! לכל דבר!

רבינו פעם אמר: 'רציתי לחבר ספר עם 'פסק הלכה' למעשה - אחר כל השיטות שישנם, ועתה כשנדפס ליקוטי־מוהר"ן כבר לא יהיה את זה'... אנשים שומעים זאת ונאנחים: 'חבל, היה יכול להיות לנו 'שולחן ערוך' של רבינו, והיינו יודעים את ההלכה הפסוקה על כל דבר, אחר כל השיטות - רבינו הוא הפוסק האחרון, והנה הפסדנו'... **אבל לא הפסדנו! אלא מאי? אתה תלמד ליקוטי־מוהר"ן, וכן ספר־ המידות, ושאר ספרי רבינו, ותזכה להבין 'פסק הלכה' בכל ענייני החיים! הכל!**

אז רבינו פוסק לנו **'פסק הלכה'**, שאם אחד עשה לך טובה - הן בגשמיות, הן ברוחניות - אל תאמר 'הוא לא נתן לי משלו, הכל מן השמים, הכל מהקב"ה'... הנה אדם עזר לך וטיפל לך בענייני שידוכים, והציע לך שידוך, והנה אח"כ התחיל איזה 'בלגן' - וכמו בכל שידוך... הרי הגמרא אומרת (שבת קל.) **'ליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא'** [אין כתובה שלא מתרחש אצלה איזו מריבה]; אין קידושין שאין בהם מחלוקת! כך היא המציאות[ג]! והנה אדם שרוצה להיכנס בזה - לגשר בין צדדים - זה לא קל... ואפילו אם בין הזוג הכל בסדר - עושים פגישות ויש משיכה והכל על דרך הנכון, אבל הנה מתחילין כל מיני חילוקי דעות - איפה יהיה האולם, ועל מה צריכים להוציא כסף, שצד אחד רוצה שיעשו בזה 'חצי-חצי', אבל הצד השני לא רוצה את זה בכלל... צד אחד רוצה את הבשר הכי יקר שיש, ולצד השני מספיק שיביאו 'סרדינים' לסעודה, וטוען 'אני לא מחויב

ג. פעם היתה איזו חתונה, שהמחותן בה היה איזה צדיק, ובעת שישבו כולם ב'קבלת פנים' קודם החופה, ואותו המחותן יושב מול כל האורחים, פתאום רואים איך שהוא לוקח את השטריימל וזורקו מלפניו... ובנוסף - לוקח את הכתובה וקורע אותה לקרעים... הוא היה אדם צדיק, וכולם נבהלו מאד - 'מה קרה?!'... יושבים ב'קבלת פנים', מוכנים כבר ללכת אל החופה, וזה מה שהוא עושה?! כולם פחדו 'מה קרה פה'...

תיכף ומיד אח"כ התיישב המחותן, הפנים שלו השתנו לפנים של אדם רגוע, וביקש העתק של הכתובה, והורה לכתוב כתובה חדשה... 'מסדרי קידושין' יודעים תמיד, שלחופה צריכים להגיע עם עוד העתק - שאם יקרה איזו טעות וכדו', אז יש עוד אחד, וגם אז - היה מוכן לו כבר, וכתבו הכתובה מחדש, והלכו לחופה בשמחה ובששון...

אח"כ שאלו את הצדיק: 'מה עשיתם? מה בדיוק היה?'... כי הדבר היה תמוה ביותר, ולא היה לו שום הסבר הגיוני... מילא היה אומר 'התגלה לי מן השמים שיש משהו לא טוב בחתן וכלה ח"ו וכו', אבל הוא לא אמר כלום... ומדוע אפוא עשה כל זאת?...

ענה ואמר הצדיק: 'הנה ראיתי בעניין השידוך הזה, שהכל הולך על הצד הכי טוב, והכל 'פִּיקְס' ונחמד, ונזכרתי בדברי הגמרא: 'ליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא' - אין כתובה שאין בה מחלוקת, ופחדתי מאד שלא תהא איזו אחיזה של הס"מ בזה, א"כ זו היתה עצתי - לעשות עצמי ככועס, והנה כבר יש ענין של 'תיגרא' בזה שקרעתי את הכתובה לח־תיכות וכולם נבהלו, ומעתה יכולין ללכת אל החופה בשמחה'...

להשתתף'... ואז מתחילים כל מיני סכסוכים, ובזה צריכים לגשר ביניהם שאמנם לא צריכים את הבשר הכי יקר, אבל גם 'סרדינים' זה לא מכובד... ובשביל זה מוכרחים מישהו שיגשר ביניהם ויפייס בין הצדדים! צריכים שיהיה בן-אדם שיטפל בזה!

והנה מגיע אדם שמוסר נפשו בשביל זה, ויש לו סבלנות לכל העניינים האלו, הוא יודע איך 'לשחק את המשחק'... וזה בכל מיני עניינים - עם האולם, עם האוכל, עם הרהיטים, עם כל מיני דברים של החתונה [מי שזכה ב"ה לחתן ילד, הוא יודע שזה 'לעבעדיג'...], וצריכים אחד שיסדר את העניינים! אדם יגיד: 'אעשה את הכל בעצמי... וכי אני צריך שדכן? אסתדר לבד'... אז תעשה את הכל ותראה לאיפה תגיע... פתאום אתה מתקשר אל הצדיק - 'אני לא יודע מה לעשות'... מה לעשות?! תראה מה עשית... הרי היה מישהו שרצה לעזור לך! אבל זה טבע של בני-אדם, הוא רוצה לעזור לי - אבל מה פתאום לעזור 'לי', אני מסתדר... או שעוזרים לו - והוא טוען 'לא, הצדיק הוא השדכן'... 'הכל מן השמים'... את זה אתה אומר 'עכשיו', אבל כשהיה הזמן שכבר רצו לגמור את כל העניין ח"ו, 'להתקפל' ולשבור את הכל, אז רצת והתחננת 'תעזור לי, אני צריך שתלך אל ההוא, תעשה איזו פשרה' וכו', ועתה אינך מחזיק טובה?!...

הכל נכלל במילים אלו: **'צָרִיךְ לְהַחֲזִיק טוֹבָה לַנּוֹתֵן, וְאַל תֹּאמַר שֶׁלֹּא נָתַן לְךָ מְשֻׁלּוֹ'**; אל תאמר 'מה הוא כבר נתן לי'... **הוא נתן לך! הוא מסר נפשו! כ"כ הרבה שעות בילה, כ"כ הרבה ביזיונות קיבל, כדי שיהיה הכל בסדר!**

זה העניין של **'טובות ברוחניות'**, וכן הוא לעניין **'טובות בגשמיות'** - שעוזרים לך באיזה ענין, וצריכים תמיד **להכיר טובה**!

ובזה אנו חוזרים את העניין האמור: מדוע אדם צריך לבוא לזה העולם מן השמים? כי הנה הוא רוצה לזכות ל'גילוי שכינה', אבל כדי לזכות לזה - מוכרחים להתייגע, אי-אפשר לקבל 'מתנת חינם'... - לא מקבלים את זה בחינם! צריכים להגיע לזה העולם, ועובר על האדם כל מיני דברים לא קלים, אבל אם אדם מחזיק מעמד - הוא זוכה ל'גילוי שכינה'!

זה מה שמובא בספר 'מגיד מישרים', שהמגיד הַצַּדִּיק את דברי מרן ה'בית יוסף'.

נשוב למה שהתחלנו בו: מעת שאדם מגיע לזה העולם - הוא נמצא ב'שדה־קרב', וזה שייך ג"כ לפרשת **'כי תצא'** - בסוף השנה, קודם שמגיעים לימי ר"ה הקדושים, קורין **"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"**, ואיתא בספה"ק: זו מלחמת היצר! **"וְנָתַנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ"** - הקב"ה נותנו בידיך וכו' כל הלימודים שיש בזה.

ופרשת השבוע - **פרשת וישלח**, הוא לימוד חי **בפרטיות** בעניין הזה, שהנה

יעקב אבינו צריך עכשיו ללכת לקראת אחיו עֵשָׂו - הוא היצר הרע הס"מ, וכל החיילים הטמאים שלו, ויעקב אבינו מלמד אותנו איך לנהל מלחמה... וכמו רמטכ"ל שמנחה את חייליו תכסיסי המלחמה - כן יעקב אבינו מלמד אותנו באופן מדויק מה צריכים לעשות במלחמה; הרי הרמטכ"ל איננו נמצא במערכת המלחמה עם הנשק, הוא יושב במשרד - בתוך ה'בונקר' שלו, והוא נותן פקודות מה החיילים יעשו, אבל בלעדיו - הכל היה אבוד... הוא יושב במקומו, ואולי הוא כבר היה בעבר על שדה הקרב, ולכן הוא בקי בעניינים אלו, אבל ממקומו הוא מלמד את כל החיילים מה לעשות...

כן יעקב אבינו בפרשת השבוע מלמד אותנו: אדם רוצה לגשת למלחמת היצר הרע - מלחמת כל החיים שלו, איך יפעל:

יעקב אבינו חילק את המלחמה לשלוש מערכות, ואם אדם יזכה להבין אותם היטב - הוא יזכה לנצח את כל המלחמות שלו: אומר רש"י, שיעקב אבינו הכין את עצמו לפגישתו עם עֵשָׂו בשלושה דברים, וכלשונו: **'הִתְקִין עַצְמוֹ לִשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים, לְדוֹרוֹן, לִתְפִלָּה, וּלְמִלְחָמָה'**; **'דורון'** בפשטות, שיעקב אבינו שלח לְעֵשָׂו כל מיני מתנות כדי לשכנע אותו ואף לשחד אותו ולחנף לו, וצדיקים הסבירו שהעניין הזה סובב על ענין של **'צדקה'**: אתה רוצה להכניע את היצר הרע וללחום אִתּוֹ? **מצות צדקה זו מצוה הכי גדולה - שאדם מוכן לקחת מהכספים שהוא הרוויח, ולתת את זה לצדקה!**

הנה לא היה קל לו להשיג את הכסף, הוא מסר נפשו בשביל זה, בבחינת (דברים כד, טו) "וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ", ועתה הוא לוקח את זה - ונותן לצדקה! הוא רוצה לעזור! הוא מבין שיש אחרים שצריכים ג"כ עזרה! **אתה זכית, ויש לך מספיק לעצמך, תזכור שיש אנשים שהם ממש אומללים, אינם יודעים מה לעשות... וצריכים לעזור להם!**

ו**'לעזור להם'** זה סובב הן על לתת כסף בפועל ממש, והן על ליתן שֵׂכֶל ודעת בבני-אדם, וכמו שרבינו מסביר (ליקו"מ ח"א סי' קו) עה"פ (תהלים מא, ב) **"אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל"** - שיש בני-אדם שלא חסר להם כסף, הם בעלי-מלאכה ומקצוע שמרוויחים הרבה כסף, אבל קצת שֵׂכֶל 'כן' חסר להם... הוא לא יודע מה לעשות עם עצמו... **יש לך כישרונות עצומים, אתה יכול לעשות הרבה דברים טובים!** אבל גם בזה מגיע הענין הנ"ל, שאדם אומר 'הכל "מן השמים"... הכל מהקב"ה, ומה עלי לטרוח?... אשב לי במנוחה ובקלילות, והכל כבר יבוא ממילא'... ואכן, יש כזאת מדרגה - כשאדם הוא טורח בעבודת השם יומם ולילה, הוא מתפלל ועושה את הכל וכו', ובאמת הוא זוכה לזה, אבל בפשטות אין זה ככה, וכמו שכתוב בפירוש (דברים טו, יח) "וּבֵרַכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ **'בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה'**" - שהקב"ה

יברך את מעשה ידיך אבל עליך **לעשות 'משהו'!**[ד]

ומה זה **'משהו'**? כל אחד כפי עניינו, לא יכולים לדמות אחד לשני... לא יכולים להגיד למישהו שאיננו בעל-כוח - שיהיה בנאי ויטפס על הגגות... הרי אין לו כוח לזה... אז הוא צריך לעשות את העניין **'שלו'** - לחפש איזו עבודה שהוא יכול לעשותה, כגון לשבת במשרד וכדו', ומאידך - יש אדם שהוא מסוגל לעבוד יותק קשה - אדרבה, הכלל שכל צריך לעשות כפי כוחו, והקב"ה ישלח ברכה והצלחה במעשה ידיו, והוא יצליח!

זה העניין של **'דורון'**, שזה הראשון משלושת הדברים שיעקב אבינו הכין עצמו עמהם, ומתחיל עם **"לְמַעֲשֶׂה"**: לתת צדקה - הן בנתינת כסף, והן לעזור לבן-אדם בכל מיני דרכים שיכולים לעזור לו, וכמו שרבינו אומר - לפעמים פשוט חסר לו קצת שֵׂכֶל, והצדיק צריך ללמד אותו... **ולפעמים הברכה הזאת - לתת שֵׂכֶל לבן-אדם - היא שווה יותר מכל הון דעלמא!** למה? כי גם אם איננו דל בכסף - מה אדם יעשה עם הכסף אם אין לו שֵׂכֶל? הוא יבזבז את זה על סתם, וכמו שזה בא - כך זה ילך... אז 'איך שיהיה' - צריכים את השכל הזה!

ואכן, פעמים שאדם זקוק לתמיכה כספית, והרי הגמרא אומרת (סוכה מט:): **'גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה'**; כי כשמלווים לבן-אדם כסף שהוא זקוק לו, הרי זה בגדר 'גמילות חסד', שעי"ז כך הוא יכול 'לעמוד על רגליו' מן המצב שבו הוא נמצא, ואח"כ הוא יסתדר, ובאמת יזכה להגיע לאיזה רווח, והכל ע"י שזכה להמציא לו כסף לאותו זמן שהיה חסר מכל...

אז זה הדבר הראשון שעמו יעקב אבינו מכין את עצמו לקראת עֵשָׂו - שזה אצל כל אדם כשרוצה להתמודד עם היצר הרע: יעקב אבינו מכין **'דורון'**, שאדם יודע לפייס עם כסף!

והנה אנו מוצאים הרבה בגמרא - בפרט במסכתות כתובות וקידושין - לעניין 'שלום-בית', שיש דבר הנקרא בלשון חכמינו הקדושים **'סַבְלוֹנוֹת'**, ודפים שלמים יש על זה בגמרא, למשל: אם שידוך לא יצא לפועל, האם חוזרים על 'סַבְלוֹנוֹת' או לא חוזרים וכדו'. ומעניין מאד שמשתמשים בלשון כזאת - **'סַבְלוֹנוֹת'** שזה מאד דומה למילה **'סַבָּלָנוּת'**, והגמרא אומרת שזה דבר חשוב מאד, וזה ג"כ נוגע לעניין של **'דורון'** - כמה זה חשוב בשלום-בית שאדם יזכה לפייס! ואכן, לפעמים צריכים לפייס עם כסף, ולא לדאוג על זה!

וצריכים לדעת את זה לגבי שידוכים: אדם ניגש לעניין של שידוכים, והוא דואג מאד 'מה יהיה' ו'איך יהיה' גבי כל ההוצאות, אבל זאת צריכים לזכור:

ד. בליקוטי הלכות, הלכות ריבית הלכה ה', יש לו לרבי נתן שיחה נפלאה בזה, וההלכה הזאת היא אחת מן השיחות בליקוטי הלכות שהן שיחות של 'ביטול הבחירה'.

כספים שאדם מוציא בשביל לְחַתֵּן את הבנים שלו - הרי זה בכלל מה שחכמינו הקדושים אומרים (ביצה טז:; ויק"ר ל, א): **כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִים לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד יוֹם הַכִּפּוּרִים, חוּץ מֵהוֹצָאַת שַׁבָּתוֹת וְהוֹצָאַת יוֹם־טוֹב וְהוֹצָאַת בָּנָיו לְתַלְמוּד תּוֹרָה וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים**; כי כשזוכים לְחַתֵּן בן או בת, הרי זה כלול בוודאי מכל זה! זו **'הוצאת בניו לת"ת'** בוודאי, כי הרי הם בונים עכשיו בית, ויהיה להם ילדים בעזרת השם, ויזכו לחנך אותם בקדושה וטהרה... וכן זה **'הוצאת שבת ויו"ט'** בוודאי, כי הם יקימו בית, וזה יהיה בית של שבת, יהיה בית של יו"ט! **אז למה לך ליפול כ"כ בקטנות המוחין ולפחד?!**

ובפרט שרבינו אומר בספר המידות (אות בנים, סעיף א): **'אֵין צָרִיךְ לָאָדָם לִדְאֹג עַל פַּרְנָסַת בָּנָיו, כִּי כְּשֶׁהֵם גְּדֵלִים - גְּדֵלָה פַּרְנָסָתָם עִמָּהֶם'**; וזה בוודאי ובוודאי מתאים מאד לחתונה... אדם צריך לְחַתֵּן ילדים, והוא תוהה 'איך' ו'מה', הוא מפחד... ואף יש אנשים שבגלל דוחים את ענין נישואי הילדים עוד שנה עוד שנה - 'כי עכשיו אין לי... אני לא יכול לחשוב מזה'... **השם ישמור! זה היה כל העבודה הקדושה של הצדיקים! כמה מוהר"ש מסר נפשו על העניין הזה - לסלק את הדבר הזה ממוח האדם - לעשות שמחות עם כמה שפחות הוצאות!**

אדם רוצה לעשות חתונה באולם וכו', בעל-האולם לא יסתכל עליך בלי מקדמה של 10,000 שקל... **הוא לא יסתכל עליך!** והנה מביאים לך אולם - ממש 'על פרוטות', וגם המְקדמה שצריכים לשלם - הרי זה משחק... כמה מבקשים מבן-אדם - 900 שקל משני הצדדים?... ועוד יש טענות - 'למה' וכו', ודוחים בכל פעם את התשלום... **זאת בושה! וכי מי שמטפל בזה צריך לבקש ממך?! הרי 'אתה' עושה פה חתונה, וכי הוא מבקש את זה לעצמו?! צריכים לנקות ולהכין את האולם, וצריכים לשלם לבן-אדם שעושה את זה, מי יעשה זאת? אתה תעשה את זה?! צריכים כסף, הוא לא עובד בחינם... צריכים לסדר את האולם, ואח"כ לנקות וכו', זאת בושה! איך אדם לא מתבייש לבוא בטענות?!... אם היית צריך לצאת בחוץ - 'הרמוניה' וכו', הרי הוא לא יסתכל עליך בלי צ'ק או תשלום במזומן של 10,000 שקל! אתה רוצה רק 'להתחיל לדבר' - תביא את התשלום... וזה בלי שהתחילו לדבר מה רוצים שיהיה בחתונה - אתה רוצה את הבשר הזה והזה? זה בסדר - רק תשלם...**

והנה מן השמים עוזרים לך שהכל יהיה עם העלות הכי מינימלית שיש, כדי שתוכל לגשת אל השמחה הזאת **עם שמחה!** לְחַתֵּן ילד זו **'שמחה'**, אבל צריכים סייעתא דשמיא לבוא אל ה'שמחה' **"בשמחה"**... כי בני-אדם מגיעים ל'שמחה', והנה - השם ישמור את עם ישראל - מרוב לחץ הלב שלו מתפוצץ, השם ישמור... **תביא את הדברים הכי פשוטים, ותראה איך שלבסוף זה הכי יפה והכי נפלא שיכול להיות!** וכמו שכולם מעידים - לא פעם אחת לא שתים - כל אלו שמגיעים מבחוץ, ובתחילה יש כאלו שמתביישים - 'וכי אביא את המשפחה

מתל-אביב שיראו ככה?'... ולמעשה, כל אלו האורחים שבאים - **הם לא ראו אף-פעם חתונה כזאת! לא ידעו שיש כזאת שמחה!** בשעות האלו שהם בחתונה - הם חושבים שנמצאים באיזה כוכב... - במאדים... או בלבנה... משהו לא כאן בזה העולם! שכחו מהאוכל - לא משנה כבר אם זה בשר כזה או בשר עם אווזים... ואפילו אם זה 'סרדינים'... הם בכלל לא הסתכלו על זה, לא היה זמן אפילו לחשוב מזה... **אם יש אווירה של שמחה, קדושה וטהרה - זה שווה יותר מכל הכסף!** אבל אדם צריך שֶׂכֶל לזה...

אז העניין הזה של **'דורון'**, שזה סובב והולך על כל ענין, וכך הוא לפעמים גם ב'שלום-בית', וכמו שמוהרא"ש לימד אותנו, שאסור להיות קמצן ח"ו! יש בן-אדם שמרוב קמצנות הוא 'עוקב' בדיוק מה אשתו קנתה בחנות, ויש לו טענות - 'מה זה? קנית עוד 'לֶבֶן' אחד?! למה קנית?!'... הוא קורא את כל החשבונית של החנות... עובר על כל דבר... **מה איתך?! אתה משוגע?! הרי מי מכין את האוכל? וכי זה העסק שלך?! לֶךְ ותעשה מה שאתה צריך, ותן מנוחה! אשתך מכינה את האוכל, והיא עושה את הקניות, אז מה?!**

בשני מקומות ב'נועם אלימלך', הרבי ר' אלימלך זי"ע מדבר מהעניין הזה - כמה גרועה מידת הקמצנות! וכך היא המציאות - לצערנו מגיעות נשים ומספרות 'בעלי כזה קמצן, לא נותן לי אלא רק ממש כמה שקלים'... השם ישמור!

כל זה נכלל בדבר הראשון שמוזכר בדברי רש"י, שיעקב אבינו - **הרמטכ"ל הקדוש** - סידר לנו את המלחמה נגד עֵשָׂו: עם **'דורון'** - שאדם יזכה לענין של פיוס עם כסף, והתחלנו להגיד שזה מוזכר בגמרא בלשון של **'סַבְלוֹנוֹת'**, שהיה מנהגם לשלוח להורים של הכלה **'סַבְלוֹנוֹת'**, ויש הרבה הלכות בזה - כמה צריכים לתת וכו', ומעניין הוא שאותיות **'סַבְלוֹנוֹת'** הן אותן אותיות של **'סַבְלָנוּת'** [יש הרבה שכשקוראים את זה בגמרא בגירסא - קוראים את זה **'סַבְלָנוּת'**, אבל בעצם הקריאה האמיתית היא **'סַבְלוֹנוֹת'**], כי זה אותו ענין, מדוע? כי זה מכניס באדם **סַבְלָנוּת** עצומה בחיים שלו, ככה הוא תמיד רגוע! במקום לדקדק כל מיני דקדוקים של קמצנות - פרוטה 'כאן' ופרוטה 'שם', **תהיה רגוע! תקיים 'סַבְלָנוּת' - 'סַבְלוֹנוֹת', תשלח מתנות כפי כוחך!**

מוהרא"ש היה תמיד מדבר מזה, כמה צריכים לדקדק שבבית יהיה העניין הזה של הענקת מתנות, ובפרט בחגים - צריכים לקנות מתנות, איזו שמלה חדשה, נעליים חדשות, הן לאישה והן לילדים, **וזה חלק מהנישואים!** וזאת 'דינא דגמרא', וכלשון חכמינו הקדושים (פסחים קט:): **'תָּנוּ רַבָּנָן, חַיָּב אָדָם לְשַׂמֵּחַ בָּנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ בָּרֶגֶל, שֶׁנֶּאֱמַר: וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ, בַּמֶּה מְשַׂמְּחָם? אֲנָשִׁים בָּראוּי לָהֶם וְנָשִׁים בָּראוּי לָהֶן, אֲנָשִׁים בָּראוּי לָהֶם - בְּיַיִן, וְנָשִׁים בָּראוּי לָהֶן - בְּמַאי? תָּנֵי רַב יוֹסֵף,**

בְּכָל בְּגִדֵי צִבְעוֹנִין, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּגִדֵי פִּשְׁתָּן מְגוֹהָצִין'; לומר, לכל אחד ישמח כפי עניינו השייך אליו, והעיקר שאדם יעקור מעצמו את המידה המגונה הזאת של קמצנות!

הרבי רבי אלימלך אומר, שמידת הקמצנות היא מידה גרועה מאד, והיא לא רק המידה **הזו** לבד, אלא זה סימן **על כל המידות שלו**! אדם שהוא קמצן - הוא קמצן בגשמיות וקמצן ברוחניות... וכמה צריכים לעבוד על זה! זה לא עסק שלך מה אשתך קנתה וכמה היא קנתה, **אתה תן תודה שב"ה אשתך עוסקת בזה, ואתה תביא לה כל מה שאתה יכול!**

כשמסדרים את ענייני החשבונות, הדבר ראשון שצריכים לסדר - שיהיה לאישה מספיק כסף! העיקר אתה דואג לעצמך שתמיד יהיה לך כסף בכיס, הכיס שלך מלא, לא חסר לך כלום... ואשתך? 'מה פתאום'... **אתה צריך מקודם שיהיה לאשתך את מה שהיא צריכה**, ואחר כך בשבילך! הרי אתה ממילא עובד או מפיץ - ויש לך... **מוהרא"ש היה אומר תמיד: מי שמפיץ, תמיד יהיה לו כסף בכיס! אף פעם לא יחסר לו!** אבל אשתך היא בבית, והיא עושה את מה שהיא צריכה, **אז צריכים לדאוג שיהיה לה שפע!**

זה העניין של **'דורון'** - אם זה כסף גשמי, אם זו צדקה שאדם זוכה לתת - **כשאדם נותן צדקה, זה פותח את שערי התפילה!** איתא בגמרא (ב"ב י.): **'רבי אלעזר יהיב פרוטה לעני, והדר מצלי'**; לפני התפילה, מצווה גדולה לשים כסף בקופה! **לתת צדקה זה פותח את שערי התפילה!** רביז"ל אומר (ליקו"מ ח"ב סי' ד) שהצדקה היא **"פָּתוֹחַ תִּפְתַּח"** - זה פותח את כל השערים שלמעלה! **אתה פתחת את הכיס שלך, והנה אתה פותח את שערי התפילה... עכשיו התקבלו התפילות שלך!**

ויעקב אבינו הבין, שזה מה שהוא צריך לעשות עתה, לקראת הפגישה עם עֵשָׂו, הוא יודע שֶׁעֵשָׂו אוהב כסף... אוהב דברים יפים... ולכן הוא שלח לו את כל המחנות - ממש שפע קודש... עיזים, תיישים, רחלים, אילים, גמלים, פרות, אתונות, וכאשר עֵשָׂו ראה את זה - הוא התפעל לגמרי: 'מה זה כל המחנה שפגשת?'... וזה הכניע אותו... 'מה, כל כך מכבדים אותי?'... והוא אומר 'לא, אני לא צריך'... אבל "וַיְפַצֵר בּוֹ וַיִּקָּח" - הוא אומר 'לא צריכים... לא צריכים'... אבל למעשה - הוא לקח... וזה כמו עפרון שאמר לאברהם אבינו "אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מַה הִוא" - 'אני לא צריך כסף'... אבל אח"כ הוא לקח "אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף **עֹבֵר לַסֹּחֵר**" - הוא לקח את השקלים הכי טובים...

ומדוע אפוא אברהם אבינו רצה לשלם לעפרון? בזה ג"כ מובא בספר המידות (אות צדקה, סעיף נו): **'כְּשֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה מִצְוָה, תִּרְאֶה שֶׁהַמִּצְוָה לֹא תִּהְיֶה בְּחִנָּם, אֶלָּא בְּכֶסֶף מָלֵא'**; ומקורו בזוהר הקדוש, שדבר-מצווה לא לוקחים בחינם! אדם מחפש "מבצע חינם", "חצי חינם", "שתיים לאחד", וכל מיני מבצעים שונים, אז הוא רץ - "מוכרים בחינם!"...

אבל צריך לדעת: **'חינם' זה הס"מ! זה יצר הרע! זה לא סטרא דקדושה! על דבר-מצוה צריכים לשלם בכסף מלא!** הנה מביאים לך אתרוג - משלם בכסף מלא! 'אני רוצה דווקא לשלם!' וכן בכל דבר שבקדושה - תפילין, ספר תורה וכו'.

וכן הוא בבית של אדם - לשלם בכסף מלא! **וכי 'שלום-בית' זה דבר קטן - כדי לשלם על זה כסף?... צריכים קצת לשלם על זה - כדי שזה יעזור לכל מיני עניינים, וכן הוא בפשיטות - כשמדברים מכסף שצריכים ביום-יום! לא שהולכים לקנות אילו רהיטים וכו', אלא דברים פשוטים שצריכים בבית, הרי זה בוודאי "כסף מצוה"! אז תעשה 'לְשֵׁם יִחוּד' בשמחה גדולה - שהנה אתה עכשיו זוכה לתת שפע בבית, כדי שיהיה מספיק להכל!**

כל זה העניין של **'דורון'**, שזה ענין של ה**'סַבְלוֹנוֹת'** הנ"ל המגיעים רק אם יש לאדם **'סַבְלָנוּת'**, משא"כ כשאין לו סַבְלָנוּת, הרי הוא תמיד בכעס, הוא בא הביתה ופותח את המקרר ורואה איזה 'לֶבֶן' - או משהו אחר מיותר - ומתחיל לצעוק "מה עשית?! מה קנית?! הרי זה ילך לפח'... **ונגיד אפילו שזה ילך לפח, וכי על זה כדאי לך עכשיו להוציא את כל העצבים שלך וכל הרציחה, השם ישמור?!** זה ניסיון שלך! עכשיו הניסיון שלך התלבש באיזו 'שמנת', 'לֶבֶן' או 'מעדן', שנדמה לך שזה מיותר, ועכשיו יש לך ניסיון, ואם תעמוד בניסיון - יהיה לך מקרר מלא עם מעדני מלכים! אבל אם לא עמדת בניסיון, ואיבדת את הסבלנות שלך, השם ישמור, אז באמת יהיה המקרר ריק, השם ישמור...

אז זה העניין של **'דורון'**, שזה הדבר הראשון שיעקב אבינו התקין את עצמו - **'לְדוֹרוֹן'**; ואכן, כל הנכסים של יעקב אבינו היו 'קדש קדשים' - הוא הרוויח את זה מתוך דבקות בעבודת השם [כל מה שהיה בפרשה הקודמת], והכל דייקא בבית לבן הארמי - שהוא הוציא משם את כל הקדושה, והנה עתה הוא מבין שצריכים את השוחד הזה בשביל עֲשָׂו... רבינו אומר, שֶׁמַּה שצריכים לשחד לפעמים את אומות העולם עם כסף - זה גם נקרא 'צדקה', כי הם לא מבינים משהו אחר - הם לא מבינים צורה אחרת, אז צרכים לשחד אותם עם כסף, וזה גם כן נחשב 'צדקה' - שהקב"ה מחשיב את זה לצדקה! הם לקחו את זה בעל-כרחינו - כל המיסים והארנונה וכו' כל מיני דברים שהם מטילים, והכל בתורתה 'צדקה'! הרי אנחנו צריכים לשלם להם, והנה זוכים שזה ג"כ נחשב צדקה...

זה הדבר הראשון שעמו יעקב אבינו הכין את עצמו - **'לְדוֹרוֹן'**.

הדבר השני, אומר רש"י: **'לִתְפִלָּה'**; ובזה ידועה השאלה: וכי מזכירין את ה'דורון' לפני ה'תפילה'? עפ"י האמור - יובן היטב: **כי כדי שיהיה כח לתפילה שלך, אתה צריך מקודם להקדים צדקה!** וזה ענין גדול - לפני התפילה לשים כמה פרוטות בקופה, וכן לפני שאדם עושה איזו מצווה - לתת פרוטה לצדקה, זה יפתח את השערים שהתפילה שלך

תעלה למקום שצריכה לעלות!

הבה ונתבונן בתפילתו והתבודדותו של יעקב אבינו: **'רבונו של עולם'** - אילו תפילות חמות! **"אֱלֹקֵי אָבִי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי אָבִי יִצְחָק ה' הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ: קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדֶּךָ כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה"** - הוא מתחיל להודות להקב"ה: 'ריבונו של עולם, הגעתי לבית לבן רק **עם מקל**, כי אליפז גנב לי את הכל... לא נשאר לי כלום אלא רק מקל!' **"וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת"** - 'עכשיו יש לי ב"ה משפחה כזאת יפה, כאלו ילדים צדיקים!'...

וכמובן, ראש וראשון הוא נותן תודה להקב"ה, שזה הדבר הראשון שצריכים - תודה והודאה! וכמו שאנחנו מתחילים את תפילת 'שמונה עשרה' בכל יום: **"אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב"** - שמשבחים להקב"ה, וכן כל הברכות הראשונות - "אתה גיבור לעולם ה', מחיה מתים וכו' משיב הרוח וכו' מכלכל חיים בחסד"; שבזה יעקב אבינו התחיל, שהוא אומר **"כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן"**, ונותן על כך תודה להקב"ה.

ואחר זאת, מגיע העניין של 'הברכות האמצעיות', שיעקב אבינו מבקש: **"הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים"** - 'ריבונו של עולם, צריכים שמירה עליונה!'... כמה שאנחנו חזקים, ואנחנו רוצים באמת להילחם עם היצר הרע, אבל - **'תפילה'! צריכים להקדים תפילה לצרה!**

לדעת דברי חכמינו הקדושים (קידושין ל:): **'בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, ואלמלא הקב"ה עוזרו - לא יכול לו'**; שאדם לא יחשוב לרגע, שבלי סייעתא דשמיא ובלי שמירה עליונה הוא יכול להינצל, **העיקר זה תפילה!**

ואדם יגיד: 'אבל יש לי בחירה'... ואכן יש לך בחירה, **והבחירה שלך הוא להתפלל להקב"ה!** יש בן-אדם שהוא אומר 'הכל תלוי בידי, אז אם אני אצליח - אצליח, ואם לא אצליח - אז לא'... אבל הבחירה שצריך להיות לך - שאתה בוחר להתפלל להקב"ה! ואתה יודע שאתה 'בן-אדם', וזה לא בכח אנושי להינצל מהיצר הרע! מה שכתוב בתורה, שדדם לא יגיד (דברים ח, יז) "כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה" - אין זה רק בגשמיות, אלא זה גם ברוחניות! אדם יגיד 'אני עשיתי הכל'... **לא עשית כלום! אתה עשית 'כאילו'!** וכמו שרבינו ז"ל מסביר על הפסוק (תהלים סב, יג) "וּלְךָ ה' חָסֶד כִּי אַתָּה תְשַׁלֵּם לְאִישׁ **כְּמַעֲשֵׂהוּ**" - שהקב"ה משלם לאדם **כאילו** הוא עושה...

הרי אנחנו בשר ודם, והיצר הרע הוא מלאך (ליקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן עב), וכמו שיש לנו בפרשה, שלפני פגישת יעקב אבינו עם עֵשָׂו - אחיו הגשמי, לפני־כן הוא נפגש עם המלאך שלו - הס"מ, שזהו "וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ" - זה שרו של עשו בשמים, אִתּוֹ היתה הפגישה הראשונה... ומי יכול להתמודד עם מלאך?... וכמובן, יעקב אבינו היה לו הכח הזה, והיתה התאבקות ומלחמה גדולה - ולבסוף

יעקב אבינו תפס אותו וכו', והכלל שאדם צריך לדעת, שאנחנו ביד של הקב"ה, ועלינו לבקש תמיד "**ריבונו של עולם, "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו"!**' - עֵשָׂו מנסה להיות כמו "אָחִי", הוא מתחבר אליי וכו', אבל אני מבקש: "**הַצִּילֵנִי נָא"!**

ומה פרוש "**הַצִּילֵנִי 'נָא' מִיַּד אָחִי**"? חכמינו הקדושים אומרים: '**אין נא אלא לשון בקשה**' - שאדם צריך לבקש: '**ריבונו של עולם, תציל את התפילה שלי ממנו!**' כי הוא מביא לאדם כל מיני חכמות בעניין התפילה, בא שרו של עֵשָׂו - הס"מ, והוא מנסה שאדם יתרשל מתפילה - 'מה לך להתפלל?... הרי אתה ממילא ביד הקב"ה'... ואדם צריך לבקש "**הַצִּילֵנִי 'נָא'**" - רבש"ע, תציל את התפילה שלי "**מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו"!**

ומסיים יעקב אבינו: "**כִּי יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים**" - שזה עיקר הפחד של יעקב אבינו, שֶׁעֵשָׂו לא יבוא "וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים", כי אדם צריך לשמור על הבית - על האישה ועל הילדים, לשמור עליהם! ואת זה יעקב אבינו יודע, שהנה הוא קיבל כזה חינוך קדוש וטהור בבית הוריו יצחק אבינו ורבקה אמנו, אבל עכשיו יש לו את אחיו עֵשָׂו, ועתה המשפחה שלו - הנשים והילדים - ייפגשו עם עֵשָׂו, וזו סכנה גדולה... הוא בעצמו כבר ידע היטב והיה מלומד בכל הדברים האלו, כי הוא גדל ביחד עם עֵשָׂו, והוא גם הכיר את ישמעאל - הוא ידע מי אלו... אבל כל משפחתו - רחל ולאה והשפחות, וכל אחד־עשר ילדיו, הוא כבר מאד מאד מפחד "**פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים"...**

וזהו חוב קדוש של אמא בבית, איך היא צריכה לחנך את הילדים, ולשמור עליהם בכל העניינים, כי הרי היא עקרת הבית, היא נמצאת בבית כל הזמן, על פי רוב הבעל נמצא בחוץ - הוא אברך בכולל, הוא עובד וכו', ומי עם הילדים רוב היום והלילה? האמא! ועליה לשמור עליהם ולחנך אותם בקדושה ובטהרה - ליטול ידיים בבוקר, לעשות ברכות לפני האוכל ואח"כ - ברכת המזון, ולקרוא עמם קריאת שמע שעל המיטה, וכל הדברים האלו - שזוהי עבודת ה"**אֵם עַל בָּנִים**" שצריכים ללמוד.

אז יעקב רבינו מאד מפחד שֶׁעֵשָׂו פתאום יגיע ויכניס את השטויות שלו במשפחתו, ויקרר אותם מעבודתם, ועל־כן זו התפילה שאדם צריך תמיד להתפלל - על כל המשפחה שלו, **זה חלק מההתבודדות של האדם בכל יום!** הרי אדם מתפלל על עצמו - נגיד שיש לו 'רשימה מלאה' של דברים שהוא צריך ומבקש עליהם... אבל כל זה לך בעצמך, **אבל ב"ה יש לך אישה, יש לך ילדים, תתפלל על כל פרט ופרט שהם צריכים - אם זה בריאות איתנה, אם זה כסף שצריכים, אם זו בריאות הנפש, וכן כל הדברים שצריכים - להתפלל על כולם! על כל אחד ואחד בפרטיות! יש לך ב"ה ילדים, וזכית ויש לך גם נכדים ונינים, תתפלל על כל אחד ואחד! זה חלק מהתפילה שלך! זה ה'עולם' שלך!**

רבינו ז"ל אומר (ליקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן ה): **'צָרִיךְ כָּל אָדָם לוֹמַר: כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בִּשְׁבִילִי** (סַנְהֶדְרִין לז:)**. נִמְצָא כְּשֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בִּשְׁבִילִי, צָרִיךְ אֲנִי לִרְאוֹת וּלְעַיֵּן בְּכָל עֵת בְּתִקּוּן הָעוֹלָם. וּלְמַלְאוֹת חֶסְרוֹן הָעוֹלָם, וּלְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרָם'**; נמצא שצריכים להתפלל על כל העולם כולו, וה**'עולם'** הקטן של האדם - זה הבית שלו, זו המשפחה שלו, אז בוודאי שהוא צריך להתפלל על כל אחד בפרטיות, זה הדבר ראשון! להתפלל על בריאות בגשמיות וברוחניות וכו', על כל דבר! זה חלק גדול בתוך הבית! וזה מה שיעקב מפחד - שיבוא עֵשָׂו, וחס ושלום יהיה סכנה של **"אֵם עַל בָּנִים"**...

ואדם צריך את הכח לשמור ולחזק בכל הדברים האלו, לשמור על הבית שלו, לשמור על השלום־בית שלו, ובלי זה אין שום דבר... אם הכל מוזנח, השם ישמור, אז הילדים רואים את זה היטב... **כשאין בבית 'שלום־בית' - הילדים הכי מסכנים! כך היא המציאות! אם אין שלום־בית, אין הבנה הדדית, אין אחדות בין ההורים, כך הוא... וזה דבר פשוט, לא צריך להיות 'פסיכולוג' גדול כדי להבין את זה... הילדים רואים כאלו מריבות ומחלוקות בין ההורים, אז מה רוצים מהילדים?...** זה מה שיעקב מפחד: **"פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים"** - שלא יקרה כזה דבר ח"ו, ועל־כן יעקב אבינו מתפלל כאלו תפילות חמות!

והדבר האחרון שעמו יעקב אבינו מתכונן לפגישה עם עֵשָׂו - אומר רש"י: **'לְמִלְחָמָה'**; שהנה הקדמת כבר את ה**'צדקה'**, ואתה חזק ב**'תפילה'**, עכשיו תהיה מוכן ל**'מלחמה'**! מה יהיה בדיוק - אתה לא יודע, אבל אתה כבר מוכן... יש לך נשק בידיים? יש לך מגן? וכמו שצריך כל אדם שהולך למלחמה - שהוא צריך נשק כדי **'להתקיף'**, וכן הוא צריך מגן בשביל **'הגנה'**, וכמו במלחמה גשמית - שיש את כל כלי המלחמה, כגון 'טנקים' וכו', שחלק מדברים אלו נועדו כדי להגן על הלוחמים מהאויב... זה ענין של מלחמה, שאדם צריך להיות מוכן לזה - 'אני הולך עכשיו להילחם, ואני צריך לדעת מה עלי לעשות!'.

שזה הדבר הראשון - שאדם צריך לדעת שהוא 'נמצא במלחמה'; כן הדבר גם בלחמה גשמית - אלו שעוסקים בזה וצריכים להקים צבא וכו', הדבר הראשון שמלמדים הוא: 'תדע שאתה נמצא בתוך מלחמה!'... אדם יגיד 'הכל בסדר'... הוא אומר "הכל בסדר", ופתאום הרי לא יורים קניידלעך... זה רציני מאד! ואדם צריך להיות מוכן לזה, ולדעת שהוא נמצא במלחמה... ומיד כשאתה יודע זה - אתה נראה בצורה אחרת לגמרי, אתה ג"כ מוכן להילחם כמו שצריך...

וכן הוא בוודאי ברוחניות, שאדם צריך להיות מוכן למלחמה, ולקחת בידיו את ה'כלי זין', שזה כשאדם לוקח את ה**'דורון'** - הצדקה, וה**'תפילה'** - זה הנשק! ועתה לקחת בידך את הנשק, אז תלך למלחמה... תצא לחוץ ותראה מה לעשות כדי לעזור לנשמות ישראל!

יש כל מיני סוגי מלחמות - 'מלחמת

מצוה', 'מלחמת רשות' וכו', אבל העיקר שאדם מוכן לזה! הוא לוקח את הכוחות שלו בשביל זה! אל תהיה כמו אדם שאומר 'אין לי כוח' ושוכב במיטה - 'שהקב"ה יעשה את הכל'... **אלא 'אני צריך להיות מוכן להילחם! ללכת ולעזור לבני־אדם, לעזור לעצמי - למשפחה שלי, ולעזור לנשמות ישראל באיזו צורה שיכולים, לזכות אותם, לפרסם ולגלות ולהפיץ להם את האור של רבינו!** ועל־כן רואים בחוש שזה ממש מלחמה, וזה לא כ"כ קל... בני־אדם מקבלים על זה ביזיונות וכו', **אבל זוהי הצלת הדור! בזה תלויה הגאולה!**

וכמו שרבי אברהם ב"ר נחמן אמר בפירוש, שהוא לא יכול להגיד מה כתוב במגילת סתרים של רבינו, **'אבל דבר אחד אני יכול להגיד לכם: כשהעולם יתחילו לקבל את הלימודים - הספרים של רבינו, תכינו את עצמכם לגאולה!'...** ועלינו נפלה חובת השעה, שאנחנו צריכים לגלות ולפרסם את אור רבינו **לכולם**!

זה אמנם לא קל, אבל עלינו לעשות זאת - בכל דרך שזה שייך! אם אדם מפיץ בעצמו, או שאדם מדפיס ספרים, או שהוא נותן צדקה כדי להדפיס, הכל נכלל בעניין של 'מלחמה'! מצד אחד זה נראה כ'דורון' - זה כסף, אבל זה גם 'מלחמה', כי צריכים להכין כל כלי הנשק שלנו... ואכן אנחנו לא יורים כדורים של נשק, **אבל אנחנו יורים כדורים של דיבורי רבינו! כל דיבור - זה כדור! זה פוגע באויב!** ופתאום מגיע לבני־אדם אלו הדיבורים, והם מקבלים חיים חדשים... 'מה, באמת? יש דבר כזה?'... אדם מקבל ספרי רבינו, והוא זוכה לקבל חיות חדשה!

זה חלק מהלימוד של פרשת השבוע, שעלינו להכין את עצמנו אל המלחמה הזאת, שזהו **"וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב"** - זה מה שיעקב אבינו לימד אותנו: עלינו להיות מודעים שאנחנו עומדים ב'שדה־קרב', ויש לנו את הכלים להצליח! להצליח בכל העניינים! ואיך? עם כל הדברים שדיברנו - עם **צדקה** וחסד, שלום־בית - שזה נכלל בעניין של צדקה, וכן עם **תפילה**, צריכים כ"כ להיכנס בעבודת התפילה ולבקש רחמים! וכן **מלחמה** - בזה אנחנו נלחמים!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה באמת להצליח בכל ענייניו, להכניע את הס"מ וחיילותיו, שנזכה באמת להיות חזקים מאד! וכמו שהתחלנו עם הדיבורים של מרן בספר 'מגיד מישרים', שנזכה ל'גילוי שכינה', רק אם אנחנו 'נכניס בעסק' כל מה שאנחנו יכולים, ולא נשב בטלים, נזכה שתתגלה לנו השכינה הקדושה, וזה יתגלה לכל העולם כולו, ויבוא משיח צדקנו ותהא הגאולה השלמה!